

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОЗНАВСТВО

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
за першим (бакалаврським) рівнем

Спеціальність 014 Середня освіта
(за предметними спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 29 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Хорознавство
Викладач	Зваричук Жанна Йосипівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування.
Контактний телефон викладача	+38(067) 764 30 54
Е-mail викладача	credoif@ukr.net
Формат дисципліни	очна, заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити – 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	2 год

2. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Хорознавство» базується на теоретичних і практичних засадах на основі закономірностей історії і теорії хорового мистецтва, виконавської культури, принципів вокально-хорової роботи з хоровими колективами різних типів і видів, що формують професійний розвиток кваліфікованих спеціалістів, музикантів – хормейстерів, компетентних у різних галузях знань і, особливо, вміння, необхідні для майбутньої музично-хорової та виконавської творчості.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання курсу «Хорознавство» полягає у оволодінні студентами ОП «бакалавр» науково-теоретичними основами хорового виконавства та методики роботи з хором, як складової навчальної дисципліни музично-педагогічної освіти у вищій школі, та всіх профільних дисциплін диригентської освіти; виховати естетично розвинуту особистість; підготувати студента до організації і здійснення вокально-хорової діяльності в колективах; закласти ті основи, які необхідні диригенту для його подальшої самоосвіти, удосконалення навичок вокально-хорової роботи, удосконалення майстерності як керівника, до подальшої практичної діяльності майбутнього спеціаліста як диригента дитячих, навчальних та аматорських хорових колективів, вчителя музичного мистецтва в школі.

Досягнення мети передбачає опанування майбутніми виконавцями -музикантами **змісту** курсу, що виявляться у:

- фаховому та культурному зростанні засобами вокально-хорової роботи, усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
- формуванні фахової компетенції у процесі диригентської хорової підготовки, де поєднуються загально-професійна і спеціальна фахова складові, як здатність до виконавської діяльності;
- здатності і уміннях використовувати знання для вирішення проблем особистісного взаєморозвитку художнього розвитку людини;
- формування комплексу знань, умінь і навичок, що забезпечує його спроможність використовувати у практичній діяльності;
- навичках самостійної роботи та навчання.

Цілі курсу:

- засвоєння студентами знань теоретичних основ хорового мистецтва та виконавства;
- засвоєння знань про структуру, тип, вид хорового колективу, його вокальну організацію, жанри хорового виконавства;
- оволодіння навичками комплексного теоретичного, художньо-виконавського аналізу

хорових творів;

- ознайомлення зі структурою, функціями голосового апарату, гігієною співацького голосу, особливостями дитячих голосів та специфікою вокального виховання дітей;
- ознайомлення з основними принципами вокально-хорової діяльності, засобами художньо-виконавської творчості у колективі, вокально-хоровими технологіями, специфікою їх практичного використання.
- формування у студентів соціально-професійних і міжпредметних компетенцій, професіоналізму та інтелектуальної автономності, вміння керувати хоровими колективами.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність.

Здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у галузі хорового виконавства та середньої освіти у процесі навчання основ теорії і практики вокально-хорової роботи, художньо-творчого розвитку учнів через хоровий спів як форми роботи на уроках музичного мистецтва, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації виконавського процесу у творчій діяльності так і навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності.

- здатність учитися, вміння застосувати набуті базові знання на практиці;
- знання предметної області та розуміння професійної діяльності;
- дотримання етики та толерантність в професійній діяльності;
- здатність до пошуку, вивчення та аналізу нової інформації з різних джерел;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо, комунікабельність та адаптація в різних ситуаціях;
- здатність працювати в команді;
- наполегливість у досягненні мети.

Професійні (спеціальні фахові компетенції)

- базові знання про основні напрямки розвитку хорового виконавства; знання вітчизняної історії хорової музики;
- здатність користуватися символікою і сучасною термінологією музичної мови;
- базові знання про специфіку хорового колективу: вікові особливості і вокально-технічні можливості різних хорових складів, елементи вокально-хорової техніки, сутність, структуру й особливості вокально-хорової роботи та керування хоровим колективом необхідному для володіння ними в обраній професії;
- базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін;
- використання професійно-профільованих знань та навичок під час вокально-хорової роботи в колективі, у процесі формування естетичних поглядів, тенденцій та художніх смаків; структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності;
- розвивати творчу уяву, художній смак; вміння розкривати творчий задум композитора; навички професійно-художнього виконання творів; вміння використовувати їх в професійній діяльності;
- вміння використовувати професійно-профільні знання у педагогічній, виконавській та концертній діяльності;

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин

лекції		20 академічних годин			
практичні заняття		12 академічних годин			
самостійна робота		58 академічних годин			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
4	014 Середня Освіта (Музичне мистецтво)	0,5 року навчання		нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. «Хор як художньо-виконавський колектив». Тема 1. Вступ. Історія розвитку хорового мистецтва на Україні.	лекція	5,8,13,14, 15,16,17,29	2		1 тиждень
	самостійна робота		5		
Тема 2. Хорові школи України.	лекція	5,8,13,14, 15,16,17,29	2		2 тиждень
	самостійна робота.		5		
Контроль самостійної роботи: диспут, презентація.	практичне		2	5 5	3 тиждень
Тема 3. Жанри хорового виконавства.	лекція	12,13,15,16	2		4 тиждень
	самостійна робота		5		
Тема 4. Хор як вокальна організація.	лекція	12,15	2		5 тиждень
	самостійна робота		5		
Контроль самостійної роботи: Контрольна робота.	практичне		2	5	6 тиждень
Модуль 2. «Вокально-хорова техніка» Тема 5. Елементи вокально-хорової техніки.	лекція	4,9,10,12, 15,18,21,23	2		7 тиждень
	самостійна робота		5		
Тема 6. Хоровий стрій.	лекція	4,7,12,15, 21-27	4		8-9 тиждень

	самостійна робота		10		
	практичне		2		10 тиждень
Тема 7. Ансамбль хору.	лекція	4,7,12,15,19 20,21-27	2		11 тиждень
Контроль самостійної роботи: контрольна робота Завдання: зривити вокально-хоровий аналіз хорового твору.	самостійна робота		5		12 тиждень
	практичне		2	5 5	
Тема 8. Засоби музичної виразності в хоровому виконавстві.	лекція	4,7,12,15,19 20,21-27	2		13 тиждень
Завдання: Зробити виконавський аналіз хорового твору.	самостійна робота		5		14 тиждень
	практичне		2	5	
Тема 9. Робота диригента над хоровим твором.	лекція	4,7,12,15, 19,20,21-27	2		15 тиждень
Контроль самостійної роботи: Контрольна робота науковий реферат Захист наукових рефератів. Круглий стіл.	самостійна робота		13.		16 тиждень
	практичне		2	5 5 10	
			Аудиторн их годин – 30 (20 лекцій, 12 практичн их), самостійн а робота - 58		
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Поточна система оцінювання по темах курсу: 1 бал - неповна, малозмістовна, відсутня або неправильна відповідь на теоретичні питання курсу, відповіді на питання не висвітлюють зміст поставлених питань.				

	<p>2 бали – відповіді на теоретичні питання неповні, малозмістовні, не висвітлюють зміст поставлених питань.</p> <p>3 бали – знання програмного матеріалу відповідає вимогам; відповіді на питання неточні, не висвітлюють повною мірою зміст поставлених питань.</p> <p>4 бали - знання та вміння відповідає вимогам; недостатність музичної ерудиції, що проявляється у неточних відповідях на поставлені запитання.</p> <p>5 балів – знання теоретичного матеріалу відповідає вимогам; глибоко висвітлюють зміст поставлених питань.</p> <p>Підсумкове оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p>А «Відмінно» (90-100)- отримує студент, який виконав всі види самостійної роботи, практичні заняття, дав повні відповіді на запитання на екзамені, успішно захистив реферат, опрацював рекомендовану літературу.</p> <p>В «Добре»(80-89) - отримує студент, який виконав всі види самостійної роботи, практичні заняття, дав повні відповіді на запитання на екзамені, захистив реферат, опрацював рекомендовану літературу.</p> <p>С «Добре»(70-79) - отримує студент, який виконав всі види самостійної роботи, практичні заняття, дав відповіді на запитання на екзамені, захистив реферат, опрацював значну кількість рекомендованої літератури.</p> <p>Д «Задовільно»(60-69) - отримує студент, який виконав половину видів самостійної роботи, практичних занять, дав неповні відповіді на запитання на екзамені, опрацював половину рекомендованої літератури.</p> <p>Е «Задовільно»(50-59)- отримує студент, який виконав менше половини видів самостійної роботи, практичних занять, дав неповні відповіді на запитання на екзамені, опрацював недостатньо рекомендованої літератури.</p> <p>FX «Не задовільно»(26-49) з можливістю повторного складання - отримує студент, який не працював на практичних заняттях, не дав відповіді на запитання на екзамені, опрацював малу кількість рекомендованої літератури.</p> <p>F «Не зараховано»(0-25) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни - отримує студент, який не виконав жодного виду самостійної роботи, практичних занять, не може дати відповіді на запитання на екзамені, не опрацював рекомендованої літератури.</p> <p>Поточний контроль-50.</p> <p>Екзамен– 50.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмовий аналіз творів та контрольна робота, науковий реферат повинні бути ґрунтовними та відповідати встановленим критеріям, відповідати рівню теоретичних знань та виконавських навичок та вмінь студента, комплексу його професійних компетенцій.</p> <p>Реферативні дослідження, які виконуються за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на</p>

	<p>практичних заняттях.</p> <p>Теми наукових рефератів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хоровий спів в житті народу, його соціальне і культурне значення. 2. Хорова творчість сучасних українських композиторів. 3. Провідні хорові колективи України. 4. Жанри хорового виконавства. 5. Сучасні національні форми народного хорового співу. 6. Що таке хор, типи і види хорів. 7. Класифікація співочих голосів, їх діапазони, теситура та регістри в співі. 8. Робота над вокально-хоровими навичками в хоровому колективі.. 9. Загальне визначення строю: особливості хорового строю. 10. Методики роботи над строєм. 11. Ансамбль хору. 12. Засоби музичної виразності в хорі. 13. Робота диригента над хоровими творами. 14. Роль вербального та мануального спілкування з хором. 15. Принципи підбору репертуару хору та організація концертної діяльності.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться у різних формах – опитування, дискусія, творчі проєкти-презентації тощо.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань та готовність студента до виконання поставлених професійних завдань. Форми поточного контролю: домашнє завдання, презентація, усне опитування, контрольна робота, реферат і ін. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться по закінченню навчального року як результат вивчення навчального курсу та передбачає здачу екзамену</p>
<p>7. Політика курсу</p> <p>Політика курсу спрямована на набуття студентами компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності, використовувати набуті знання для особистісного розвитку та в практичній роботі з хоровим колективом.</p> <p>Важливою умовою навчання є відвідування занять. Пропуски занять студенти повинні відпрацювати в обов'язковому порядку у вигляді здачі пропущеної теми.</p> <p>У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки відповідно до Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», ухваленого Конференцією трудового колективу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» 29 грудня 2015 року.</p> <p>Здобувачі ОП повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, згідно Положення про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p>	
<p>8. Рекомендована література</p> <p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андреева Л. Методика преподавания хорового дирижирования. М., 1969.165 с., кількість прим.:1. 	

2. Апраксина О. А. Методика музикального виховання в школі. М., 1983, кількість прим.:10.
3. Асаф'єв Б.В. О хоровом искусстве.: Сб. статей / Сост. И коммент. А.Павлова – Арбенина. Л., Музыка, 1980. 216с., кількість прим.:1.
4. Болгарський А. Г., Сагайдак Г. М. Хоровий клас і практика роботи з хором. К., 1987, кількість прим.:20.
5. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів. Київ, 2002, кількість прим.:1.
6. Вопросы хороведения на музыкально-педагогическом факультете: Сб.научних трудов. - М., 1981. 174 с., кількість прим.:1.
7. Гарбузов Н. А. Зонная природа звуковысотного слуха. М., 1948, кількість прим.:1.
8. Герасимова-Персидська Н. О. Хоровий концерт на Україні в XVII – XVIIIст. К.: Музична Україна, 1978. 180с., кількість прим.:1.
9. Доронюк В.Д. Зваричук Ж.Й. Шкільне хорознавство. Ів.-Франківськ, 2008. 335с., кількість прим.:5.
10. Дмитревський Г. О. Хорознавство і керування хором. К., 1961, кількість прим.:1.
11. Живов В.Л. Исполнительский анализ хорового произведения. М,1987, кількість прим.:2.
12. Зваричук Ж. Й. Питання хорознавства. Навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ, 2018. К-сть екз.: 5.
13. Історія української музики. Т.1-4.- К.: Наукова думка, 1989-1992, кількість прим.:1.
14. Кияновська Л. Галицька музична культура XIX-XX століття.Чернівці, книги –XXI, 2007. 420с.
15. Коломоець О.М. Хорознавство. Навч. Посібник. Київ: Либідь, 2001.168с., кількість прим.:6.
16. Корній Л. Історія Української музики. Київ-Харків-Нью-Йорк,1996, кількість прим.:1.
17. Лашенко А. П. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. К.: Музична Україна, 1989.- 136с., кількість прим.:2.
18. Левандо П. П. Проблемы хороведения. М., 1974, кількість прим.:2.
19. Мархлевський А.Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. К., 1986. 96с., кількість прим.:4.
20. Падалко Л. Виховання ансамблю в хорі./Посібник. К.: Мистецтво,1996.172с., кількість прим.:2.
21. Пігров К. К. Керування хором. К., 1956, кількість прим.:4.
22. Равнінов О. Г. Методика хорового співу в школі. К., 1971, кількість прим.:2.
23. Серганюк Л.І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 2016. кількість прим.: 10
24. Соколов В. Г. Работа с хором М., 1967, 1983, кількість прим.:11.
25. Струве Г. А. Школьный хор. М., Просвещение, 1981. кількість прим.:2.
26. Стулова Т. Хоровой класс: (Теория и практика вокальной работы в детском хоре): Учебное пособие .- М.: Просвещение.- 1988.126 с. кількість прим.:15.
27. Чесноков П. Г. Хор и управление им. /Предисловие К. Птицы. - М.: Государственное муз.из-во, 1961. 224с. кількість прим.:1.
28. Шамина Л. В. Работа с самостоятельным хоровым коллективом. М., Музыка, 1988, 175с. кількість прим.:2.
29. Шреєр-Ткаченко О. Я. Історія української музики. К., 1980. кількість прим.:10.